

Civil olydnad queerar fängelse

Fängelser tusenfaldigar kraften hos civil olydnad. Hos Gandhi blir detta mystiskt. Var kommer denna kraft ifrån? Karen Barads queermaterialism gör dynamiken mellan fängelse och civila olydnad mer begriplig. Civil olydnad och fängelser samarbetar med varandra, de förvandlar varandra.

Med Barads queermaterialism kan vi undersöka hur straff, fängelser, rädslor, maktmedel, relationer, vänskap, organisationer, motsättningar, visioner, misstag, erfarenheter, torg, rum, celler, prylar, ägande, kläder, kroppsdelar, banklån, lönearbete blir medaktörer i motstånd och makt. De är alla medaktörer som producerar och förändrar makt, underordning, förtryck, motstånd och befrielse.

Queer är ingripande i en ordning. Att göra den underlig och märklig. Queer är att onormalisera. Queer är inte protest eller negation. Det är faktiskt skapande, det är förverkligande av något underligt, av något som attraherar oss snarare än påverkar och styr oss. Queer drar i oss istället för påverkar.

Karen Barads queermaterialism undersöker hur alla inblandade saker medverkar. De agerar med varandra. Med hjälp av varandra. Och tack vare varandra. Saker ingriper och ändrar ständigt på varandra. De agerar tillsammans, med och mot varandra.

Fängelser queeras av motstånd

Genom att trappa upp olydnaden så att fängelse blir en del av motståndet queeras fängelset. Fängelset börjar agera. Fängelset medagerar med den fängslade befrielsekämpen. Fängelset börjar samarbeta. Fängelset gör motstånd.

Fängelsemurar är vanligtvis inverterade. Det håller lydiga medborgare och ickemedborgare fängslade i lydnaden. Fängslade i rädslan för straff, beroende och sårbarhet.

De som fängelserna inte lyckas hålla fängslade i lydnaden utvisas av domstolar utanför lydnadens trygga fängelse. Eller de utvisas till "innanför" murarna, som man säger i vardagsspråket. Detta "innanför" ska upprätthålla illusionen av att

vi som är fängslade i lydnaden inte är de egentliga fångarna, de som är fångar är ju de andra, de som sitter "innanför" murarna.

Fängelser queerar motståndet

Genom att göra cellen till hem. Till kreativ arbetsplats. Till intensivt center för politiskt motstånd. Så hamnar detta hem, denna familj, denna arbetsplats, detta motståndscenter, i resonans med den politiske fången. Resonans är ömsesidig förstärkning $1+1+1+1=1000$.

Fängelset blir inte längre negation. Fängelset blir inte hindrande. Fängelset blir inte det som blockerar den olydiga kreativiteten. Fängelset blir inte längre protest mot laglösheten. Fängelser blir istället produktivt skapande.

Queerade fängelser befriar samhällen. Och de blir själva befriade samhällen. Fängelser blir retreatgårdar, kloster, hälsohem, bostad, hem, familj. Fängelser bygger nya familjer, syster- och broderskap. Queerade fängelser bygger ansvar, moral, solidaritet, gemenskap, vänskap, närhet, erotik, trohet, begär, befrielse.

Queerade fängelser bygger solidaritet med de som underordnas, med de som trängs bort, med de som kriminaliseras. Fängelser bygger samhällen av jämlikhet, demokrati, socialistisk egendomsbefrielse, feministisk intervention, ickevåldsligt ingripande.

Queerade fängelser intervenerar i det politiska. Det politiska kan inte längre neutraliseras genom underordning, lydnad, tyckande, opinion, medvetande, information. Fängelser som queeras med civil olydnad materialiserar befrielse. Fängelser befriar oss, och vårt myller av samhällen, från politisk fångenskap.

Per Herngren

2012-12-31, version 0.1.1

Referens

Karen Barad, *Meeting the Universe Halfway Quantum physics and the entanglement of matter and meaning*, London: Duke University Press, 2007.

Mohandas Gandhi, *Collected works of Mahatma Gandhi*, volume 41 och 51, 1999.

Per Herngren, Otto von Busch, *Mode och motstånd*, Korpen, 2016.

Henry David Thoreau, *Resistance to Civil Government*, titeln ändrades senare till [*Civil Disobedience*](#), 1849.

Bilaga: Från Gandhi till Karen Barads queera kvantpolitik

Mohandas Gandhi drar politiken ur den mekaniska världsbilden. Mekanisk politik är linjär. Den föreställer sig att en aktion påverkar regeringen eller opinionen. Gandhis brytning med mekaniska föreställningar sker på olika sätt. Gandhi lyfter bland annat fram en rekursiv politik där målet förverkligas i varje aktion. Mål och medel blir ett. Med feminism och queerteori har Judith Butler och Karen Barad lanserat motsvarande teorier runt performativitet, där handlingen faktiskt förverkligar sitt mål.

Läsningen av Gandhi, och ibland Gandhi själv, ramlar dock gärna tillbaka in i mekanisk politik där fängelset skulle äga en politisk kraft som antas påverka politiken. Detta är en linjär föreställning om politik (orsak-verkan, påverkan-politisk effekt).

En mekanisk förståelse av fängelse i civil olydnad tillskriver fängelserna en mystisk kraft. Fängelser gör den politiska aktionen åtminstone tusen gånger effektivare. Men hur? Skulle fängelser innehålla någon sorts fetischistisk kraft som civil olydnad kan utvinna?

Karen Barads queermaterialism gör Gandhis motstånd mer begripligt. Det handlar inte om en mystisk politisk kraft hos fängelser. Politik är inte linjär politisk påverkan med kraftfulla medel, med medel som har någon mystisk, magisk kraft. Politik handlar istället om medverkan. Kraften förstås därmed som ömsesidigt samverkande, ex som [resonans](#), [affekt](#), [dragningskraft](#), [gravitation](#) och [kaskader](#).

Fängelse ger politisk kraft

Gandhi visar att den politiska kraften i att sitta fängslad för civil olydnad vida överstiger politiskt arbete i frihet: "The thousands therefore who are in different prisons of India are better able to deliver the goods than all the

released leaders combined.”[1]

Gandhi queerar fängelset

Gandhi queerar gång på gång både fängelse och straff. Hen förvandlar fängelser till medaktörer i motståndet. ”must have the inner conviction that disobeying is a duty and imprisonment for disobedience not a task but a matter of joy.”[2]

Fotnoter

[1] Mohandas Gandhi, ”Interview to the press”, januari 27 1931, *The Collected works of Mahatma Gandhi*, volume 51, 1999, p 73-74.

[2] Mohandas Gandhi, ”Letter to Urmila Devi”, 1928, *The Collected works of Mahatma Gandhi*, volume 41, 1999.